

139252 - Чӣ гуна метавон кӯдаконро ба рӯзадорӣ одат кунонид?

савол

Ман фарзанди нӯҳсола дорам. Мехоҳам ба ман кӯмак намоед, чӣ гуна писарамро ба рӯзаи моҳи Рамазон одат кунонам, иншоаллоҳ (агар Аллоҳ бихоҳад). Зоро ў дар Рамазони гузашта танҳо 15 рӯз рӯза гирифтааст.

Чавоби муфассал

Ҳамду сано барои Аллоҳ.

Аввал:

Дидани чунин савол хеле хурсандибахш аст. Ин савол ба зиёд аҳамият додан нисбати фарзандон ва тарбияи онон бар тоати Аллоҳ таъоло далолат мекунад. Ин ҳамон насиҳат намудани зердастон аст, ки Аллоҳ волидайнро бар онҳо сарвар қарор додааст.

Дуввум:

Писарчай нӯҳсола аз рӯи шариат ба рӯзадорӣ мукаллаф нагардидааст, чунки ба синни балоғат нарасидааст. Аммо Аллоҳ таъоло падару модарро вазифадор намудааст, ки фарзандонро ба ибодатҳо тарбия кунанд. Аллоҳ таъоло ба онон дастур додааст, ки ба писарон дар синни ҳафтсолагӣ намозхониро таълим бидиҳанд ва дар синни даҳсолагӣ агар намоз нахонданд, бизананд. Саҳобагони гиромиқадр (Аллоҳ аз онон хушнуд бод) кӯдаконашонро дар хурдсолӣ рӯза медоронданд, то ба ин ибодати бузург одат кунанд. Ҳамаи ин муносибатҳо ба аҳамияти ҷиддӣ нисбати фарзандон барои нашъунамои онон бар кирдору рафтори беҳтарин далолат мекунанд.

Дар бораи намоз чунин омадааст:

Паёмбар (дуруду паёми Аллоҳ бар ў бод) фармудааст: «**Ҳангоме ки фарзандонатон ба ҳафтсолагӣ расиданд, ба намоз хондан амр намоед. Чун ба даҳсолагӣ расиданду намоз нахонданд, онҳоро бизанед ва (дар даҳсолагӣ) ҷойгаҳашонро аз ҳамдигар ҷудо кунед.**» Ривояти Абудовуд (495). Албонӣ ин ҳадисро дар китоби "Саҳиҳу Абидовуд" саҳех донистааст.

Дар бобати рӯза омадааст:

Аз Рубайийъ бинти Муаввиз ибни Афро (Аллоҳ аз он ду хушнуд бод) ривоят аст, ки гуфт: Расулуллоҳ (дуруду паёми Аллоҳ бар ў бод) шахсонеро дар рӯзи Ошуро ба деҳаҳои Ансориён, ки дар атрофи Мадина қарор доранд, мефиристод ва онон мегуфтанд: «**Ҳар касе, ки рӯза дошта бошад, рӯзаашро идома бидиҳад ва ҳар касе, ки имрӯз рӯза надошта бошад, боқимондаи рӯзро рӯза бигирад.**» (Рубайийъ бинти Муаввиз гуфт:) Пас мо дар он рӯз рӯза медоштем ва кӯдакони хурдсоламонро низ рӯза медоронидем, иншоаллоҳ (агар Аллоҳ бихоҳад). Ва ба масҷид мерафтем ва барои онҳо аз пашм бозичае месоҳтем. Агар яке аз онҳо барои ҳӯрок гиря кунад, бозичаро ба ў дода, то ҳангоми ифтор ўро машғул месоҳтем. Ривояти Бухорӣ (1960) ва Муслим (1136).

Умар (Аллоҳ аз ў хушнуд бод) ба масте дар моҳи Рамазон хитоб карда гуфтааст: "Вой бар ҳоли ту! Кӯдаконамон рӯзадор ҳастанд". Ин суханро гуфту ўро зад. Бухорӣ ин ривоятро ба таври муаллақ дар боби рӯзai кӯдакон ривоят кардааст.

Умре, ки падару модар бояд ба фарзандонашон рӯзаро таълим бидиҳанд, ин умрест, ки фарзанд барои рӯзадорӣ тоқат карда тавонад. Синну соли рӯзагирий барои кӯдакон вобаста ба инкишоф ва қувваашон, аз ҳамдигар фарқ дорад. Баъзе аз донишмандон даҳсолагиро ба рӯзадорӣ синни муносиб донистаанд.

Лутфан тафсилоти ин масъаларо дар ҷавоби саволи рақами ([65558](#)) бубинед. Дар он ҷо фоидаҳои муҳиме зикр шудааст.

Саввум:

Аммо василаҳои одат кунонидани кӯдакон бар рӯзадорӣ, умури зерин мебошад:

1. Дар бобати фазилатҳои рӯза сӯҳбат кардан аст, ки рӯза яке аз сабабҳои асосии даромадан ба биҳишт аст ва дар биҳишт даре бо номи Райён вучуд дорад, ки аз он дар танҳо рӯзадорон ворид мешаванд.
2. Пешакӣ ба рӯзадорӣ одат кунонидан, ба монанди якчанд рӯз рӯза гирифтан дар моҳи Шаъбон, то рӯзai Рамазон ногаҳонӣ ва душворӣ накунад.
3. Рӯзai як қисми рӯз. Бо тадриҷ метавон соатҳои рӯзадориро зиёд кард.
4. Саҳархӯрӣ кардан дар охирин лаҳзаҳои шаб, ин амал бар рӯзадорӣ кӯмак мекунад.
5. Ҳавасманд кардани кӯдакон ба рӯзадорӣ бо додани тӯхфаҳо ҳар рӯз ё ҳар ҳафта.
6. Мадҳу ситоиш кардани онон ҳангоми ифтор ё саҳарӣ ва ин чиз рӯҳияи ононро баланд мекунад.
7. Волидайне, ки беш аз якто фарзанд доранд, метавонанд рӯҳияи мусобиқа карданро дар онҳо бедор созанд, аммо набояд шахси мағлубро маломат кунанд.
8. Кӯдаконеро, ки эҳсоси гурӯснагӣ мекунанд, бо хоб кардан ё ки бо бозиҳои иҷозатшуда машғул соҳтан, чуноне ки саҳобагони гиромӣ бо фарзандонашон ҳамин тавр муносибат доштанд. Барномаҳои муносиби кӯдакона вучуд доранд ва инчунин филмҳои тасвирие дар шабакаҳои мӯътамди исломӣ пахш мешаванд, ки бо ин чизҳо метавон кӯдаконро машғул соҳт.
9. Чи хуш аст, ки падар писарашро – хусусан пас аз аср – ба масcid барад, то намоз бихонад, дар ҳалқаҳои дарсӣ иштирок кунад ва ба хотири қироати Қуръон ва зикри Аллоҳ таъоло дар масcid бимонад.
10. Ҳамроҳи кӯдак чӣ рӯз ва чӣ шаб ба зиёрати хонадоне, ки фарзандонашон рӯза мегиранд, биравад, ки ин чиз онҳоро ба рӯзадории бардавом ташвиқ менамояд.
11. Тақдим намудани мукофот ба онон, масалан баъди ифтор ба сайру гашт барвардан ё омода кардани таому шириниӣ ва меваҳову афшураҳои дилҳоҳу дӯстдоштаашон.

Як нуктаи муҳимро набояд фаромӯш кард, ки агар фарзанд аз ҳад зиёд хаста шавад, набояд исрор кард, ки ў рӯзаро ба итном бирасонад, то дар дилаш бадбинӣ нисбати ибодат пайдо нашавад ва ё ба дурӯғгӯй маҷбур нашавад ва ё ба беморӣ гирифтор нашавад, дар ҳоле ки ў ҷумлаи мукаллафшудагон нест. Бояд ба ин ҷониб аҳамият дод ва саҳтигирӣ кардан дар амри рӯза дуруст нест.

Аллоҳ донотар аст.